

Aan de Gemeenteraad van Den Haag
Griffie Algemeen <griffie@denhaag.nl>

t.a.v. de Commissie Leefomgeving
Commissie Leefomgeving <commissieleefomgeving@denhaag.nl>

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
college@denhaag.nl

Den Haag, 14 mei 2021

Onderwerp: Collegevoorstel voor de Scheveningse Bosjes, RIS308403

Geachte Raadsleden, geacht College,

Het College heeft haar voorstel voor de uitvoering van de Visie voor de Scheveningse Bosjes gepubliceerd. Daarbij heeft de AVN de volgende opmerkingen en voorstellen, samenvattend:

- Het is goed dat de gemeente aan de slag gaat, maar helaas blijken er beperkte middelen te zijn. De AVN beveelt aan voorrang te geven aan natuur, onderhoud en beleving.
- Een groene oversteek van de Teldersweg, bijv. een overkluizing/ecoduct, zou een enorme kwaliteitsverbetering vormen voor de Scheveningse Bosjes. Het is ook de enig mogelijke echte compensatie voor de uitbreiding van Madurodam.
- Als het gemeentebestuur onvoldoende middelen wil/kan uittrekken voor bovengenoemde oplossing, maak dan een oversteek bij de Ver Huellweg voor mens *en* natuur.
- Mocht er lightrail door de Scheveningse Bosjes komen langs de Teldersweg, kan dit alleen als spoor en weg beide onder de grond worden aangelegd.
- Voor de uitvoering van het beheerplan tbv de biodiversiteit van het bos, moeten voldoende middelen worden gereserveerd gedurende de geplande vijf jaar, en ook daarna voor monitoring en bijhouden.
- Bij de uitvoering van het beheerplan vindt de AVN het belangrijk:
  - bomen die concurreren met oude eiken en dennen zsm te verwijderen,
  - honderdjarige dennen niet meer te dunnen,
  - rustgebieden toe te voegen.
- Veiligheid, toezicht en handhaving krijgt onvoldoende prioriteit. Zie de visie, stel bijvoorbeeld een vaste boswachter aan.
- Geef voorrang aan vernieuwing van de paden en meubilair voor de beleving van het bos.
- Stel conform de visie een beheerplatform in met natuurorganisaties, bewonersorganisaties en gebruikers.
- Publiceer ook de Haalbaarheidsstudie en het Voorstel voor de padenstructuur.

Toelichting

U herinnert zich nog wel de grootse plannen om de Scheveningse Bosjes te veranderen in een

‘Internationaal Park’. Dat is alweer zes jaar geleden. Met 24 food trucks op de zandvlakte en een 1000m lange witte bank. Daar kwamen 3200 reacties tegen, een petitie, een grote demonstratie. Na het houden van acht “Stadslabs” in de acht stadsdelen werd een denktank aangesteld die in negen maanden de Visie op Westbroekpark en Scheveningse Bosjes schreef. Eind 2017 is de Visie vastgesteld door een grote meerderheid van de Gemeenteraad.

Begin 2019 werd een plan van aanpak vastgesteld. Ook werd een motie aangenomen over beheerplatforms met gemeente, beheerder, gebruikers, omwonenden en belanghebbenden-organisaties. Tijdens de Commissievergadering over de aanpak deed de Wethouder een aantal toezeggingen: in het najaar van 2019 zou een beheerplan gereedkomen. Met daarin onder andere de boswachter, toegankelijkheid van paden, meer reclame voor het mooie Haagse groen, toilet bij de speelplaats, natuureducatie, zonerings, en de door de boscologen voorgestelde inventarisatie van bomen en struiken. Ook zou dan de haalbaarheidsstudie van de voorgestelde oplossing voor de oversteekbaarheid van de Teldersweg worden gepresenteerd.

Nu, halverwege 2021, ligt er een voorstel van het College van BenW voor de uitvoering van de Visie. Wat komt er van de voorstellen van de Visie terecht?

De Teldersweg: oversteek voor mens en natuur?

De Teldersweg is een van de drukste wegen in Den Haag, en snijdt de Scheveningse Bosjes in twee delen. Belangrijkste voorstel in de Visie is daarom een oplossing voor de oversteek ervan voor mens en dier. Door de weg te verdiepen neemt het lawaai van de weg ook af.

Oplossingen voor de Teldersweg, verdiepen en overkluizen, staan in een groot aantal verkiezingsprogramma’s van politieke partijen in Den Haag en de coalitie akkoorden.

Volgens het Collegevoorstel is het voorstel haalbaar, maar te duur. De beloofde haalbaarheidsstudie is overigens nog niet gepubliceerd. Verbindingen over de weg kunnen volgens B&W alleen worden gemaakt als het project meelift met andere projecten. Bij het Indisch monument zou dat kunnen tegelijk met de aanleg van de voorgestelde ongelijkvloerse kruising met de Scheveningseweg. De oversteek bij de Ver Huellweg zou moeten wachten op de ‘schaalsprong OV’, waarbij naast de Teldersweg ook een *lightrail* tracé door de Bosjes zou komen. Voor de AVN is lightrail door de Scheveningse Bosjes alleen acceptabel als spoor en weg beide onder de grond worden gebracht. Het college stelt een nieuw onderzoek voor naar de oversteek bij die weg. Dan moet de Raad ook middelen reserveren voor de uitvoering daarvan! Voor de AVN blijft het cruciaal dat er een oplossing komt voor de natuur. Zie bijv. bijgaande schets van een klein ecodeuct. (Bijlage 1)

Te weinig geld: wat krijgt prioriteit?

Voor de uitvoering van de plannen uit de Visie voor biodiversiteit, onderhoud en beleving van het bos is 7,5 mln nodig. Het College heeft er minder dan de helft voor beschikbaar. In het voorstel gaat daarvan meer dan een derde naar de vergroening van de Ver Huellweg aan de Scheveningse kant, als compensatie voor de uitbreiding van Madurodam. De weg wordt dan een fietspad, ook al zie je er zelden fietsers. Overigens is het Voorontwerp daarvoor, en voor vergroening van de stadskant van de weg, niet gepubliceerd.

Voor vernieuwing/onderhoud van paden en meubilair is 1,6 mln uitgetrokken, van de 3,9 mln die nodig is. En dat gebeurt alleen aan de stadskant van de Teldersweg. Terwijl juist op het Belvédèreduin tijdens de Corona periode nagenoeg alle bankjes, bakken en tafels vernield zijn. Het komt erop neer dat de compensatie voor de uitbreiding van Madurodam (1,2 mln) al het geld opslokt voor onderhoud en herstel van paden en bankjes in de Scheveningse kant van de Bosjes, dwz rond de Waterpartij en het Belvédèreduin (0,9mln).

De denktank- nog actief als klankbordgroep maar hierover niet om advies gevraagd- schreef een brief voorrang te geven aan onderhoud van het bos, de paden en de meubels. En ook het voorgestelde toilet bij de speelplaats aan de Ary van der Spuyweg (0,1 mln). “De nu beschikbare middelen voor de Bosjes zijn en waren nooit bedoeld voor een politiek compromis voor de uitbreiding van Madurodam.” Een groene oversteek van de Teldersweg, een overkluizing of een econduct, is de enige mogelijke echte compensatie voor de uitbreiding van Madurodam.

Beheerplan en evenementenbeleid

Goed is dat gestart gaat worden met de uitvoering van het beheerplan voor het bos! Het plan beoogt de biodiversiteit te verhogen, door aanplant van inheemse bomen, struiken en bloemrijke zoomvegetaties. Een inhaalslag wordt over vijf jaar verspreid. Zo’n gefaseerde aanpak is beter voor de natuur. Ook daarna zullen monitoring en bijhouden nodig blijven. Het collegevoorstel verschaft alleen financiering voor de eerste drie jaar. De AVN vraagt het gemeentebestuur voortzetting te garanderen. Er moet in ieder geval dringend wat gebeuren. Vooral het verwijderen van grote esdoorns die concurreren met oude eiken en honderdjarige dennen. Volgens de AVN moeten de dennen zelf niet meer worden gedund.

In het beheerplan worden rustgebieden aangewezen voor de natuur. We vragen ons alleen af hoe die kunnen worden gehandhaafd. De toegezegde boswachter komt er namelijk niet.

Het aangewezen rustgebied op het Belvédèrduin is bijvoorbeeld recent kaal gelopen door deelnemers aan de vele commerciële lasergames daar. Deze oorlogsspelen vinden zelfs volop plaats in het broedseizoen!

De AVN stelt voor het gebied achter Madurodam, en dat tussen Duinweg en Waterpartij als rustgebieden toe te voegen. In de laatste moet je vooral geen zichtlijn middenin openkappen. (Bijlage 2) Dat maakt immers ook dit enige echt rustige stukje natuur toegankelijk voor mensen. Daarbij zou het een lelijk gezicht zijn vanaf het grasveld bij het Indisch Monument. Een ijsvogelwand is daar wel een goed idee!

Mooi is dat in het Collegevoorstel het door de denktank voorgestelde (beperkte) evenementenbeleid wordt voortgezet, en dat er meer waardering komt voor het Haagse groen in de marketing van de stad (wel het Rosarium niet de lasergames).

Participatie

Voor andere groengebieden zoals het Haagse Bos bestaat een beheerplatform waar natuurorganisaties, bewonersorganisaties en gebruikers in zitten. Dat stelde de Visie van de Denktank ook voor, wordt gevraagd door de motie, maar dat plan is niet overgenomen. Digitaal stemmen is aanvullend maar onvoldoende, gebruikers kunnen zo niets bijdragen. Neem als voorbeeld de bankjes. Daar kon je stemmen op drie modellen zonder zelf voorstellen te kunnen doen. Of een idee te hebben over kosten, gevoeligheid voor vandalisme, repareerbaarheid enz. Voor het klassieke bankje dat Van Gogh ooit in de Scheveningse Bosjes tekende, kon bijvoorbeeld niet worden gekozen. (Er staat nog een soortgelijk bankje bij de waterpartij. (Zie bijlage 3)

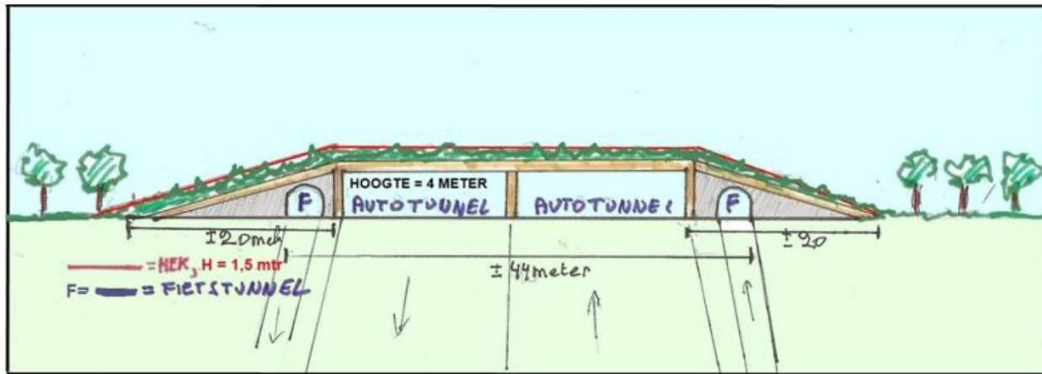
Concluderend, het is goed dat de gemeente aan de slag wil gaan met verbeteringen voor de Bosjes, maar er ontbreken essentiële onderdelen, zoals de oversteek van de Teldersweg voor mens en natuur, handhaving en toezicht. Onderhoud en herstel van bos, paden en bankjes moet voorrang krijgen, ook rond de Waterpartij en het Belvédèrduin. Beter participatie, en een beheerplatform, zijn nodig om de zo geliefde Scheveningse Bosjes voor de toekomst te behouden en te verbeteren!

Met vriendelijke groeten,

Dick Ooms
Voorzitter AVN

Caroline de Jong-Boon
Secretaris AVN

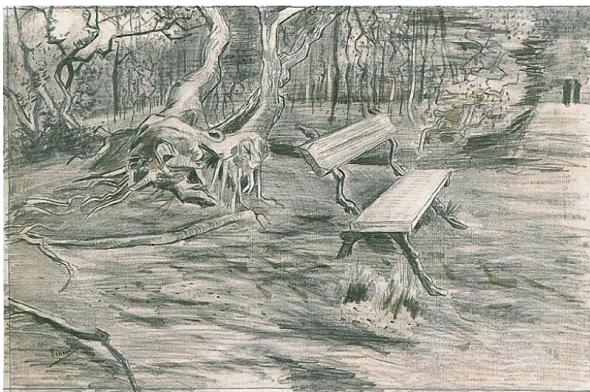
Bijlage 1 Schets van een klein ecoduct

Bijlage 2 Voorgesteld rustgebied achter de Waterpartij, daar geen zichtlijn in openkappen

Bijlage 3 19^e eeuwse bankjes

Vincent Van Gogh Scheveningse Bosjes 1882

ook 19^e eeuw: Parc des Buttes de Chaumont, Parijs

Boven de Waterpartij

2017

2020